

TEDAVİYE YANITSIZ ALKOLİK OLMAYAN YAĞLI KARACİĞER HASTALIĞININ AKUPUNKTUR İLE ETKİN TEDAVİSİ

EFFECTIVE TREATMENT OF TREATMENT-RESISTANT NON-ALCOHOLIC FATTY LIVER DISEASE WITH ACUPUNCTURE

Bora AKTAŞ¹

ÖZET

Alkolik Olmayan Yağlı Karaciğer Hastalığı (NAFLD) kronik karaciğer hastalığının en yaygın sebebidir. NAFLD tedavi edilmezse karaciğer sirozu ve karaciğer kanserine (HCC) ilerleyebilir. NAFLD obezite, DM ve metabolik sendrom ile yakından ilişkilidir. NAFLD de güncel tedavi kilo verme ve diyet önlemlerinden oluşmaktadır. Obezite ve metabolik bozukluk ile ilişkili olmayan NAFLD'ın etkin tedavisi bulunmamaktadır. Akupunktur tedavisinin obezite ve metabolik bozukluklar üzerine etkinliği iyi bilinmektedir. Akupunktur tedavisi, oksidatif stres azaltarak, inflamasyonu azaltarak, lipid birikimini azaltarak ve bağırsaktan lipid emilimini baskılayarak NAFLD tedavisinde etkili olduğu gösterilmiştir. Biz diyet önlemlerine dirençli NAFLD olgusunun diyet tedavisine eklenen akupunktur tedavisiyle elde edilen laboratuvar ve görüntüleme bulgularındaki düzelmeyi sunmayı amaçladık.

Anahtar Kelimeler: Yağlı Karaciğer Hastalığı, Akupunktur, Karaciğer, Metabolik Sendrom

ABSTRACT

Non-Alcoholic Fatty Liver Disease (NAFLD) is the most common cause of chronic liver disease. NAFLD can progress to liver cirrhosis and liver cancer (HCC) if left untreated. NAFLD is closely associated with obesity, DM and metabolic syndrome. Current treatment of NAFLD consists of weight loss and dietary measures. There is no effective treatment for NAFLD not associated with obesity and metabolic disorder. The efficacy of acupuncture treatment on obesity and metabolic disorders is well known. Acupuncture therapy has been shown to be effective in the treatment of NAFLD by reducing oxidative stress, decreasing inflammation, reducing lipid accumulation and suppressing lipid absorption from the gut. We aimed to present the improvement in laboratory and imaging findings obtained with acupuncture treatment of a case of NAFLD resistant to dietary measures.

Keywords: Fatty liver disease, acupuncture, liver, metabolic syndrome

1. GİRİŞ

NAFLD, viral hepatitlerin etkin tedavisi ve aşı ile kontrolü sayesinde kronik karaciğer hastalığının en yaygın nedenlerinden biri haline gelmiştir. NAFLD'nin etkin medikal tedavisi bulunmamaktadır. Alkolik olmayan yağlı karaciğer hastalığı (NAFLD), tedavisiz kalması durumunda karaciğer sirozuna ve karaciğer kanserine ilerleyebilen insülin direnci, hiperlipidemi ve obezite ile ilişkili bir hastalıktır (1). Akupunktur tedavisi, glikolipid metabolizması ve insülin direnci üzerine olumlu etkiler

göstererek NAFLD'nin tedavisinde etkinliği gösterilmiştir (2). Hayvan modelleri üzerinde yapılan çalışmalarda akupunkturun yağlı karaciğer üzerinde oksidatif stres azalttığı, inflamasyonu azalttığı, lipid birikimini azalttığı ve bağırsaktan lipid emilimini baskıladığı gözlenmiştir (3,4). Artan kanıtlar akupunkturun NAFLD tedavisinde etkili olduğuna işaret etmektedir.

¹ Doç. Dr., Atatürk Sanatoryum Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gastroentoloji Kliniği, Ankara-Türkiye.

ORCID No: 0000-0002-2523-7560, e-mail: boramd2012@gmail.com

Geliş Tarihi/Received:10/11/2024

DOI No:10.5505/anadolutd.2024.63308

Kabul Tarihi/Accepted: 31/01/2025

2. OLGU

36 yaşında erkek hasta, 5 yıldır devam eden karaciğer enzim yüksekliği, alkole bağlı olmayan yağlı karaciğer hastalığı tanısı ile gastroenteroloji bölümünde takip edilmekte olan hastanın ek hastalığı ve sürekli kullandığı ilaç bulunmamaktadır. Fizik muayenesinde özellik yok, kilo: 75 kg, boy: 1,75m, son 5 yıl içerisindeki AST ve ALT takibi tablo 1' deki gibidir. GGT:77 IU/L, ALP: 80 IU/L, Tbil/Dbil: 0,96/0,3 mg/dL Hbs Ag: negatif, Anti Hbs: pozitif, Anti HCV: negatif, karaciğer spesifik otoimmün testler negatif, Hepatobilier USG, grade 2-3 hepatosteatoz ile uyumlu saptanmıştır. Hastaya karaciğer toksik ajanlardan uzak durması, diyet, egzersiz ve kilo vermesi önerilmiş. Önerilere uymasına ve önerilen vücut ağırlığına sahip olacak şekilde kilo vermesine rağmen takiplerde karaciğer enzimlerinde gerileme olmamış. Karaciğer biyopsisi önerilmiş. Hasta biyopsiyi kabul etmemiş. Hastaya akupunktur tedavisi önerildi. Literatürde karaciğer yağlanması ve ilgili metabolik bozukluklarda etkinliği gösterilmiş olan LIV 3, LIV 14, SP 6, SP9, SP10, SP15, SP 21, GB 14, GB26, GB 34, LI 4, LI 11, ST24, ST 25, ST 36, CV4, CV9 ve CV12 noktalarına haftada 1 kez olacak şekilde 6 seans akupunktur tedavisi yapıldı. Akupunktur tedavi bitiminde ve tedaviden 3 ve 6 ay sonraki karaciğer enzim değerleri tablo 2'deki gibidir. Akupunktur tedavisinden sonra 3. ayda yapılan kontrol USG'de karaciğer parankimi normal olarak raporlanmıştır.

Tablo 1: Hastanın akupunktur tedavisi öncesi poliklinik kontrollerinde yıllara göre karaciğer enzim takibi

Tarih	ALT(IU/L)	AST(IU/L)
09/2015	111	52
10/2016	134	43
09/2017	158	51
03/2018	160	58
03/2019	168	67
09/2019	182	75
02/2020	185	71

Tablo 2: Hastanın akupunktur tedavi sonrası karaciğer enzim değerleri

	ALT(IU/L)	AST(IU/L)
Tedavi bitimi	20	55
Tedaviden 3 ay sonra	17	25
Tedaviden 6 ay sonra	19	24

3. TARTIŞMA

Karaciğer yağlanması sıklıkla obezite, Diabetes Mellitus, Hipertansiyon, Hiperkolesterolemi gibi metabolik ve endokrin bozukluklara eşlik etmektedir. Alkolik olmayan karaciğer yağlanması sıklıkla obezite ile birlikte ve tedavide kilo verme, diyet ve egzersiz önerilir. Ancak, NAFLD için standart bir tedavi henüz bulunmamaktadır ve kilo kaybı, NAFLD hastaları için faydalı olduğu kanıtlanmış tek tedavi şeklidir (1). Akupunktur, kullanımı kolay, yan etki profili düşük, güvenilir bir tedavidir. Akupunkturun metabolizmanın düzenlenmesi ve obezite tedavisinde etkinliği yaygın olarak bilinmektedir. Akupunktur tedavisi, lipid metabolizmasıyla ilgili sinyal yollarına katılarak, insülin direncini iyileştirerek ve karaciğer dokusunun antioksidan seviyelerini artırarak NAFLD'yi tedavi etmek için kullanılmıştır (5-6).

Birçok farklı çalışma, akupunkturun NAFLD'yi etkili bir şekilde tedavi ettiğini, lipid hücrelerinin aktivasyonu, glukolipid metabolizması ve insülin direnci üzerinde güçlü bir terapötik etkiye sahip olduğunu göstermiştir (7) Ek olarak, akupunktur tedavisi inflamasyonu baskılayarak ve oksidatif stresi azaltarak NAFLD'nin ilerlemesini engelleyebilmektedir (8). Yapılan çalışmalar akupunkturun NAFLD tedavisinde etkili olduğunu göstermektedir.

Bizim olgumuzda karaciğer yağlanmasına obezite ve diğer endokrin hastalıklar eşlik etmiyordu. Diyet ve egzersiz tedavisine rağmen karaciğer enzim değerleri ve görüntüleme bulgularının uzun süreli takiplerde düzelmediği gözlemlendi. Diyet tedavisine eklenen akupunktur tedavisi sonrası biyokimyasal ve radyolojik iyileşme gözlemlendi. Tedavi sonrası uzun süreli kontrollerde iyileşme halinin devam ettiği gösterildi. Literatürde akupunktur tedavisinin obezite ve metabolik sendroma eşlik eden alkolik olmayan karaciğer yağlanmasının tedavisinde etkin olabileceği bildirilmiştir. Çalışmalarda kilo verme ve uzun vadeli diyet programının akupunktur tedavisi ile birlikte uygulanmasının tek başına akupunktur tedavisine kıyasla daha etki olduğu gösterilmiş ve beslenme programının NAFLD'nin tedavisi ve idamesinde önemi vurgulanmıştır (9,10). Bizim sunduğumuz olguda elde ettiğimiz sonuçlara göre akupunktur tedavisinin metabolik sendromun eşlik etmediği ve obez olmayan karaciğer yağlanması olan hastaların tedavisinde de etkin olabileceğini düşündürmektedir.

Tedaviye dirençli, Alkolik olmayan yağlı karaciğer hastalığının tedavisinde akupunktur tedavisi düşünülmelidir.

KAYNAKÇA

- 1- Cho I. Y., Chang Y., Sung E., et al. Weight change and the development of nonalcoholic fatty liver disease in metabolically healthy overweight individuals. *Clinical gastroenterology and hepatology: the official clinical practice journal of the American Gastroenterological Association*. 2022;20(3):e583–e599. doi: 10.1016/j.cgh.2021.04.037.

- 2- Dong C, Zhang C-R, Xue B-Y, et al. Electroacupuncture combined with lifestyle control on obese nonalcoholic fatty liver disease: a randomized controlled trial. *Zhongguo Zhen Jiu* 2020; 40:129–34.
- 3- Wang H. Y., Liang C. M., Cui J. W., Pan L., Hu H., Fang H. J. Acupuncture improves hepatic lipid metabolism by suppressing oxidative stress in obese nonalcoholic fatty liver disease rats. *Acupuncture Research*. 2019;44(3):189–194. doi: 10.13702/j.1000-0607.180650
- 4- Zhang S. Y., Li L. L., Hu X., Tang H. T. Effect of acupuncture on oxidative stress and apoptosis-related proteins in obese mice induced by high-fat diet. *Chinese Acupuncture & Moxibustion*. 2020;40(9):983–988. doi: 10.13703/j.0255-2930.20190821-0006.
- 5- Yu M., Tang C. L., Feng Q. T., Gao R. Q., Cao J. Effects of electroacupuncture stimulation at “Feng Long” on expression of P-perk P-IRE1 α and inflammatory cytokines in rats with non-alcoholic fatty liver disease. *Chinese Journal of Basic Medicine in Traditional Chinese Medicine* . 2018; 5:651–655.
- 6- Tarasów E., Wojtkowska M., Białokoz-Kalinowska I., Lebensztejn D. M. Predictive role of interleukin-18 in liver steatosis in obese children. *Canadian Journal of Gastroenterology & Hepatology*. 2018;2018, article 3870454:9. doi: 10.1155/2018/3870454.
- 7- Wang L., Gong B., Zhu L. L., et al. Influence of electroacupuncture stimulation on serum and hepatic interleukin-18 expression in nonalcoholic fatty liver rats. *Acupuncture Research*. 2013;38(3):208–213. doi: 10.13702/j.1000-0607.2013.03.007.
- 8- Jin K., Liu Y., Shi Y., et al. PTPROt aggravates inflammation by enhancing NF- κ B activation in liver macrophages during nonalcoholic steatohepatitis. *Theranostics* . 2020;10(12):5290–5304. doi: 10.7150/thno.42658
- 9- Zang X., Sun M., Xian J., et al. Effects of acupuncture for nonalcoholic fatty liver disease: a protocol for systematic review and meta-analysis. *Medicine* . 2020;99(47, article e23219) doi: 10.1097/MD.00000000000023219.
- 10- Huang Z., Song S. L., Di Z. Clinical observation on acupoint catgut embedding combined with electroacupuncture in the treatment of obese patients with nonalcoholic fatty liver disease. *Indian Journal of Pharmaceutical Sciences* . 2021; 83:62–67. doi: 10.36468/pharmaceutical-sciences.spl.252.